

เมตาฟิクションในรวมเรื่องสั้นชุด

เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ของจำลอง ฝั่งชลจิตร¹

Metafiction in Short Stories: Ruang Bang Ruang Mo Tee Ja Pen Ruang Jing

Mak Kwa by Chamlong Fungchonjit

เกตสุณี มั่นขาวนา* และ ธัญญา สังขพันธานนท์**

Gatsuneem Munchawana and Thanya Sangkapanthanon

วันรับบทความ 21 เมษายน 2563 / วันแก้ไขบทความ 1 มิถุนายน 2563 / วันตอบรับบทความ 2 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาลักษณะของเมตาฟิクションซึ่งเป็นกลวิธีการแต่งที่สำคัญของงานเขียนในแนวหลังสมัยใหม่นิยม (postmodernism) และเป็นลักษณะที่โดดเด่นในงานของจำลอง ฝั่งชลจิตร ในรวมเรื่องสั้นชุด เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ด้วยกรอบแนวคิดที่สังเคราะห์มาจากลักษณะที่แสดงให้เห็นผู้อ่านทราบว่าตนกำลังอ่านเรื่องแต่ง และนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า เรื่องสั้นชุดดังกล่าวมีกลวิธีการแต่งแบบเมตาฟิクション 4 แบบ ได้แก่ เรื่องแต่งที่อยู่ในเรื่องแต่ง การวิพากษ์ขนบการสร้างเรื่องแต่ง การยั่วล้อขนบการสร้างเรื่องเล่า และการสร้างเรื่องเล่าโดยตัวละครเพื่อประโยชน์ของตนเอง เพื่อวิพากษ์ประเด็นทางสังคมในแง่มุมที่หลากหลายซึ่งมักสัมพันธ์กับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมักมีอำนาจของสื่อและเรื่องเล่าเข้ามามีบทบาทสำคัญ ซึ่งให้เห็นว่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไหลเวียนอยู่ในสังคมมีความซับซ้อนอย่างยิ่ง ประกอบสร้างขึ้นอย่างมีศิลปะและวัตถุประสงค์บางประการ อันเป็นไปเพื่อให้ผลประโยชน์ของผู้ใช้เรื่องเล่า นับได้ว่ารวมเรื่องสั้นชุดนี้เป็นงานเขียนที่ทรงคุณค่าทั้งในด้านรูปแบบที่ลึกซึ้งและเนื้อหาที่น่าสนใจ สามารถชี้ชวนให้คนในสังคมเข้าใจลักษณะของสังคมหลังสมัยใหม่ได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ เมตาฟิクション, หลังสมัยใหม่นิยม, เรื่องสั้น, จำลอง ฝั่งชลจิตร

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ในหัวข้อเรื่องลักษณะหลังสมัยใหม่นิยมในเรื่องสั้น ของจำลอง ฝั่งชลจิตร

*นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, อีเมล gatsuneem@nu.ac.th

**คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The objective of this study is to examine patterns of the metafiction which is significantly used in postmodern short stories and found in a collection of short stories entitled **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า** (Ruang Bang Ruang Mo Tee Ja Pen Ruang Jing Mak Kwa) written by Chamlong Fungchonjit. The conceptual framework of this narrative allows the readers to perceive that they are reading the story where its contents are presented by means of descriptive analysis. The result revealed four patterns of the metafiction: 1) fiction which contains fiction within it, 2) fiction which comments itself, 3) fiction which calls attention to its own fictional status, and 4) fiction which experiments with its own form as a way of creating meaning. These patterns were used to reflex social issues in various aspects related to dramatically changing globe influenced by both media and stories. This evidence disclosed the complexity of the social narration which is artfully made with the writer's intention. In conclusion, these valuable short stories contain profound patterns with interesting contents, allowing readers to better understand postmodern social context.

Keywords: Metafiction, Postmodern, Short story, Chamlong Fungchonjit

1. บทนำ

จำลอง ฝั่งชลจิตร นักเขียนผู้มีชื่อเสียงแห่งยุคสมัย มีผลงานเป็นที่ยอมรับกว้างขวาง ด้วยเนื้อหาและรูปแบบของงานเขียนที่ประทับใจผู้อ่านมายาวนาน ผลงานที่โดดเด่นอีกชิ้นหนึ่งนั่น คือ รวมเรื่องสั้นชุด **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า** ประกอบด้วยเรื่องสั้น 15 เรื่อง ได้แก่ ผ่านไปครึ่งปี เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ตำรวจรู้ดีทุกอย่าง ลูกจ้างชั่วคราว ทำไมต้องมาลงที่หล่อน ? ปากเปื่อยเท่าเปื่อย เรื่องของแม่ค้าขนม ขนบปิ้งไส้ข้าวโพด เป็นไส้ตัวร้อน สนุกมัยจะคืนนี้ ? วีรบุรุษเวียดนาม หลายศพ หลายวิญญาณ เรื่องเล่าเล่น (หลงหูหลงตาฮีสป) จำปาหอม คนดี ๆ คนหนึ่งตายได้ตั้งหลายสาเหตุ ซึ่งข้อสังเกตในเบื้องต้นได้ว่า ผลงานของจำลองซึ่งหมายรวมถึงเรื่องสั้นเล่มนี้ มีลักษณะเด่นกว่างานเขียนของนักเขียนคนอื่น ๆ คือ นิยมใช้กลวิธีการแต่งแบบเมตาฟิクション (Metafiction) อย่างชัดเจนและน่าสนใจ

เมตาฟิクションเป็นกลวิธีการแต่งที่สำคัญของงานเขียนในแนวหลังสมัยใหม่นิยม (postmodernism) เป็นกลวิธีการเล่าเรื่องที่ผู้แต่งต้องการทำให้ผู้อ่านระลึกอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังอ่านเรื่องแต่ง ซึ่งนับเป็นกลวิธีที่แปลกใหม่และน่าสนใจในวงวรรณกรรม ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงความแตกต่างของโลกวรรณกรรมกับโลกแห่งความเป็นจริง มีการสร้างระยะห่างระหว่างวรรณกรรมกับผู้อ่าน และทำให้ผู้อ่านเห็นกระบวนการสร้างวรรณกรรม เพื่อมุ่งชี้ให้เห็นว่าวรรณกรรมไม่ใช่กระจกเงาสท้อนความเป็นจริง ลักษณะเช่นนี้แสดงแนวคิดสำคัญในยุคหลังสมัยใหม่นิยม ที่วิพากษ์ความเชื่อดั้งเดิมตั้งแต่สมัยกรีกว่า วรรณกรรมลอกเลียนความ

จริง อีกทั้งยังหักล้างแนวคิดสัจนิยมที่มุ่งเสนอว่าวรรณกรรมสะท้อนความจริงในสังคม (รินฤทัย สัจจพันธุ์, 2545: 846) เมตาฟิสิกซ์ในวรรณกรรมมีอยู่หลากหลายลักษณะ

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2559: 204-205) ได้รวบรวมข้อสังเกตเกี่ยวกับกลวิธีเขียนแบบเมตาฟิสิกซ์ไว้หลายลักษณะ ได้แก่ นวนิยายเกี่ยวกับคนที่กำลังเขียนนวนิยาย นวนิยายเกี่ยวกับคนที่กำลังอ่านนวนิยาย เรื่องราวที่อ้างถึงขอบบางอย่างของเรื่อง เช่น ชื่อเรื่องหรือโครงเรื่อง ผสมผสานท่วงทำนองหรือประเภทที่หลากหลายของการเขียน เป็นเรื่องที่ไม่เป็นไปตามลำดับการเขียนนวนิยาย จะอ่านตอนใดก่อนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงตอนจบ ขณะเดียวกัน วิพากษ์ขนบการแต่ง หรือความยุ่งยากในการเริ่มเรื่องและจบเรื่อง เป็นการเล่าเรื่องที่มีเชิงอรรถ เพราะเรื่องดำเนินต่อไปในขณะที่กำลังแสดงความคิดเห็นกับเรื่องนั้น เป็นนวนิยายที่นักเขียนเป็นตัวละครเสียเอง เป็นเรื่องที่คาดการณ์ล่วงหน้าไว้ว่าผู้อ่านจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับเนื้อเรื่อง ตัวละครกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพราะเป็นการคาดหวังจากตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง ตัวละครจะคอยเตือนให้ผู้อ่านทราบว่า พวกเขา กำลังอยู่ในเรื่องแต่ง คอยแสดงความคิดเห็นผ่านการล้อเลียนถึงเรื่องแต่งอื่น ๆ เป็นเรื่องแต่งที่อยู่ในเรื่องแต่ง ตลอดจนลักษณะอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับกลวิธีเฉพาะตนของนักเขียน

ในวงวรรณกรรมไทยร่วมสมัย มีนักวิชาการสนใจศึกษาลักษณะการเขียนแบบเมตาฟิสิกซ์ในงานของนักเขียนชาวไทย ดังเช่น เสาวณิต จุลวงศ์ (2557: 5-6, 12-13) กล่าวว่า เมตาฟิสิกซ์เป็นกลวิธีที่นักเขียนนำเสนอเรื่องราวที่ทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเป็นเรื่องแต่งของงานเขียนนั้น ๆ โดยเผยกลวิธีในการสร้างตัวบทในลักษณะวิพากษ์ตัวบทอยู่ในตัวเอง เพื่อย้ำให้เห็นสถานะของวรรณกรรมว่าเป็นเครื่องมือในการนำเสนอสารซึ่งสอดคล้องกับที่สรณัฐ ไตลังคะ (2560: 133-137) กล่าวว่าเมตาฟิสิกซ์ หรือ “อภิบันเทิงคดี” คือ บันเทิงคดีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์บันเทิงคดี สามารถทำลายพรมแดนระหว่างโลกความเป็นจริงกับโลกสมมติ เป็นการล้อเลียนกระบวนการเล่าเรื่องและเล่นกับผู้อ่านเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่น่าสนใจ ดังที่รินฤทัย สัจจพันธุ์ (2545 : 842-847) ได้นำเสนอลักษณะเมตาฟิสิกซ์จากเรื่อง **สินในน้ำฝน กาละแห่งการงาน และเหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า** ที่เล่าถึงเบื้องหลังการเขียนเรื่องสั้น กลวิธีแบบเมตาฟิสิกซ์นี้ชี้ให้เห็นวิธีประกอบสร้างวรรณกรรมและสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงโลกของความเป็นจริงกับโลกแห่งเรื่องแต่งว่า วรรณกรรมไม่ได้สะท้อนความเป็นจริง และโลกของความเป็นจริงอยู่นอกเหนือการควบคุมของนักเขียน นับเป็นการวิพากษ์ความเชื่อดั้งเดิมของกรีกและแนวคิดสัจนิยมด้วย สอดคล้องกับงานศึกษาของนพดล ปรางค์ทอง (2552: 100-108) ที่กล่าวถึงเมตาฟิสิกซ์ในงานของปราบดา หยุ่น จากเรื่อง **แพนด้า อุปกรณ์ประกอบฉาก และสมาชิกในครอบครัว** สื่อให้เห็นว่า วรรณกรรมประกอบสร้างขึ้นจากเทคนิคต่าง ๆ เข้าไปจัดระเบียบ จึงไม่ได้สะท้อนความจริงในโลก นอกจากนี้ สันติภาพ ชารัมย์ พรธาดา สุวัจนวนิช และธเนศ เวศร์ภาดา (2555: 64-65) ยังได้กล่าวถึงตัวอย่างเมตาฟิสิกซ์ในเรื่องสั้น **การกลับมาของ...** ว่ามีการเล่าเรื่องแบบเรื่องเล่าซ้อนเรื่องเล่า เน้นย้ำให้ผู้อ่านรู้ว่า เมื่อวรรณกรรมเผยแพร่ออกไป จะกลายเป็นเรื่องของผู้อ่านกับตัวละคร ไม่เกี่ยวข้องกับผู้เขียน และเป็นการเสียดสีนักเขียนทั่วไปที่เขียนเรื่องไม่สมเหตุสมผลด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับเมตาฟิสิกซ์ของนักวิชาการไทยที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่ามีนักเขียนไทยร่วมสมัยจำนวนหนึ่งที่ใช้แนวทางการสร้างงานวรรณกรรมแบบหลังสมัยใหม่นิยม จำลอง ฝั่งชลจิตร เป็นนักเขียนเรื่องสั้นอีกคนที่ถูกตั้งข้อสังเกตว่า มีการเขียนในลักษณะดังกล่าว ดังเช่นที่ จรูญพร ปรปักษ์ประลัย (2561: 158) ได้กล่าวว่า “นับจากรวมเรื่องสั้น ‘เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า’ เป็นต้นมา สิ่งหนึ่งที่เราเห็นเสมอในงานเขียนของจำลอง ฝั่งชลจิตร ก็คือการก้ำกั่มข้ามเส้นแบ่งระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องแต่ง” ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะการเขียนแบบเมตาฟิสิกซ์ในงานของจำลอง ฝั่งชลจิตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รวมเรื่องสั้นชุด **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า** เพื่อแสดงให้เห็นกลวิธีการสร้างวรรณกรรมตามแนวคิดหลังสมัยใหม่นิยมด้วยกลวิธีต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจผลงานเรื่องอื่นของจำลอง ฝั่งชลจิตร ตลอดจนวรรณกรรมที่ประกอบสร้างขึ้นในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ในรวมเรื่องสั้นชุด **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า** ของจำลอง ฝั่งชลจิตร

3. ขอบเขตของงานวิจัย

ด้านแนวคิด ผู้วิจัยปรับประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับเมตาฟิสิกซ์ตามคำอธิบายของรีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2545: 842-846) ธัญญา สังขพันธานนท์ (2559: 203-206) และสรณัฐ ไตลังคะ (2560: 133-137) มาใช้ในการวิเคราะห์เพราะมีประเด็นหลากหลายและครอบคลุม สรุปได้ดังนี้

1. เรื่องเล่าเกี่ยวกับคนที่กำลังเขียนหรืออ่านเรื่องเล่า
2. เรื่องเล่าที่อ้างถึงหรือวิพากษ์ขนบการสร้างเรื่องเล่า
3. การเล่าเรื่องที่มีเชิงอรรถ
4. เรื่องเล่าที่มีนักเขียนเป็นตัวละครในเรื่อง
5. เรื่องเล่าที่คาดการณ์ล่วงหน้าไว้ว่าจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบของผู้อ่านต่อเนื้อเรื่อง
6. เรื่องเล่าที่มีตัวละครคอยเตือนให้ผู้่านรู้ว่าพวกเขากำลังอยู่ในเรื่องแต่ง
7. เป็นเรื่องแต่งที่ซ่อนอยู่ในเรื่องเล่า
8. ลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้อ่านทราบว่ากำลังอ่านเรื่องแต่ง

ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาจากหนังสือรวมเรื่องสั้นชุด **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า** ของจำลอง ฝั่งชลจิตร ทั้งหมด 15 เรื่อง พิมพ์โดยสำนักพิมพ์แมวบ้าน เมื่อ พ.ศ. 2550

4. วิธีดำเนินงานวิจัย

ขั้นรวบรวมข้อมูล

รวบรวมตัวบทรวมเรื่องสั้นชุด เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับเมตาฟิสิกซ์ บทวิจารณ์งานเขียนของจำลอง ฝั่งชลจิตร ลักษณะของวรรณกรรมหลังสมัยใหม่

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ลักษณะของเมตาฟิสิกซ์แบบต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องสั้นทั้ง 15 เรื่อง ในหนังสือรวมเรื่องสั้นชุด เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ของจำลอง ฝั่งชลจิตร

ขั้นสรุปผลการวิจัย

สรุป อภิปราย และเรียบเรียงให้เป็นบทความวิจัยที่สมบูรณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ในรวมเรื่องสั้นชุด เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ของจำลอง ฝั่งชลจิตร พบว่า มีเรื่องสั้น 11 เรื่อง แสดงลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ 4 แบบ ดังต่อไปนี้

1. เรื่องแต่งที่อยู่ในเรื่องแต่ง

เรื่องแต่งที่อยู่ในเรื่องแต่ง ในที่นี้หมายถึง การที่นักเขียนทำให้ผู้อ่านรู้ว่ากำลังอ่านเรื่องเล่าที่ทับซ้อนกันอยู่ เห็นได้จากเรื่องสั้น ผ่านไปครึ่งปี กล่าวถึงเบื้องหลังการสร้างเรื่องสั้นนี้ เมื่อนักเขียนนำตนเองไปเป็นตัวละครในเรื่อง แล้วเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านมุมมองของตัวละครเอก คือ “ฉัน” ซึ่งเป็นหญิงสาวคนหนึ่ง เธอเล่าถึงชีวิตของเธอตั้งแต่หลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเน้นกล่าวถึงบุคลิกภาพและวิถีชีวิตของตัวเธอในลักษณะของ “สาวสมัยใหม่” เช่น ใส่เสื้อผ้ารัดรูป มีเครื่องประดับทันสมัย คบหากับชายชาวต่างชาติชื่อ ฮันส์ ในลักษณะอยู่ก่อนแต่ง ในภาพรวมแล้ว เป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อวัฒนธรรมอันดีงามของไทย แต่ภายหลังที่ “ผ่านไป (เพียง) ครึ่งปี” เธอกลับแต่งงานกับชาวไทยและมีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เรียบร้อยและเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น

เมื่อ “ฉัน” เล่าเรื่องราวของตน ได้กล่าวถึงตัวละครที่เป็นนักเขียน ซึ่งเป็นผู้เขียนเรื่องสั้นนี้จริง ๆ อยู่เนือง ๆ ซึ่งในตอนท้ายของเรื่อง “ฉัน” ได้กล่าวถึงนักเขียนที่กำลังเขียนเรื่องสั้น โดยอธิบายว่า

เขากำลังเขียนติดต่อกันเป็นวรรค-หลายประโยค ถ้าฉันบังเอิญกลายเป็นตัวละครของเขาแล้วละก็ ฉันอยากให้เขาพรรณนาอย่างนี้

“ผิวพรรณของเธอดูขาวเนียนกว่าครั้งก่อน วันนี้เธอมีผ้าลูกไม้สีขาวสะอาดคลุมไหล่ รวบผมผูกไว้ข้างหลังด้วยยางวง สวมรองเท้าหนังสีน้ำตาลอ่อนพื้นเตี้ย รัดสั้นเท้าอวบอัม ขาวนวล ส่วนชุดคลุมท้องสีชมพู สะพายกระเป๋าหนังสีน้ำตาลแบรนคีนอกราคาแพง กิริยาท่าทางของเธอสงบลงกว่าครั้งก่อน สงบอย่างคนที่รู้จักชีวิตมากขึ้น...”

(ผ่านไปครึ่งปี, 2550: 16)

ข้อความนี้ เป็นคำพูดของตัวละครเอก “ฉัน” ที่ต้องการให้ตัวละครนักเขียนพรรณนาถึงตัวเธอลงในงานของเขา ซึ่งแท้จริงแล้ว ข้อความนี้คือการพรรณนาลักษณะตัวละครเอก “ฉัน” โดยนักเขียนเอง กลวิธีดังกล่าวแสดงให้เห็นลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ คือ เรื่องแต่ง (ของตัวละคร “ฉัน”) ที่อยู่ในเรื่องแต่ง (ของตัวละครที่เป็นนักเขียน) อันมีลักษณะเป็นเรื่องราวของคนที่กำลังสร้างงานเขียน ผู้เขียนเป็นตัวละครเสียเอง และแสดงถึงเบื้องหลังการแต่งเรื่องสั้นนี้ จึงทำให้ผู้อ่านทราบได้ว่าตนกำลังอ่านเรื่องที่เป็นเรื่องแต่งอยู่นั่นเอง

สรุปได้ว่าลักษณะของเมตาฟิสิกซ์แบบเรื่องแต่งที่อยู่ในเรื่องแต่ง ในเรื่องสั้น ผ่านไปครึ่งปี นั้น นักเขียนนำตนเองไปเป็นตัวละครในเรื่องและได้เล่าเรื่องราวผ่านมุมมองของตัวละครตัวหนึ่ง เพื่อสื่อถึงความคิดและค่านิยมของคนซึ่งเป็นแปลงได้อย่างรวดเร็วในโลกสมัยใหม่

2. การวิพากษ์ขนบการสร้างเรื่องแต่ง

การวิพากษ์ขนบการสร้างเรื่องแต่ง หมายถึง การที่นักเขียนตั้งใจชี้ให้เห็นองค์ประกอบและกระบวนการสร้างเรื่องเล่า โดยชี้ให้เห็นความเหมือน ต่างกับองค์ประกอบและการสร้างเรื่องเล่าแบบเดิมที่มีมาก่อนหน้า เห็นได้จากเรื่องสั้น *เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า* กล่าวถึง ตัวละครนักเขียนคนหนึ่ง ที่ได้พบกับเด็กหญิงอัจฉริยะ อัญชลีเล่าเหตุการณ์ที่น่าของเธอแทงลุงของเธอตาย เนื่องจากน้ำถูกลุงและพวกเหยียนอย่างหนักเมื่อครั้งที่แพ้นั้นชนไก่ แต่หนังสือพิมพ์ลงข่าวไม่ครบถ้วน ทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เข้าใจเรื่องราวผิดเพี้ยนไป อัญชลีจึงมาขอร้องให้นักเขียนผู้นี้ช่วยเขียนอธิบายเรื่องราวใหม่ เพื่อให้ผู้คนเข้าใจเรื่องราวอย่างถูกต้อง แต่นักเขียนกลับปฏิเสธ เพราะเกรงว่าการเขียนเรื่องที่จริงเกินไปจะทำให้ผู้อ่านไม่สนใจและไม่เชื่อ ดังที่ตัวละครนักเขียนกล่าวว่า

ข้าพเจ้าตอบอย่างผิด ๆ เรื่องที่หนูเล่าให้ลุงฟังมันจริงเกินไป ถึงลุงเขียนคนอ่านก็ไม่อยากจะเชื่อ เหมือนเขียนเรื่องนักเรียนนักศึกษาท้องไม่มีพ่อ พอคลอดก็เอาทารกยัดใส่ถุงดำผูกปากแอบไปทิ้งถึงขยะนั่นแหละ เรื่องจริง ๆ เรื่องพื้น ๆ อย่างนี้เกิดขึ้นมากมาย เกิดทุกวัน แต่มันจริงเกินไปจนคนไม่อยากจะเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง คนไม่อยากรับรู้

(เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า, 2550: 26)

การที่หนังสือพิมพ์ไม่ได้ลงข่าวเบื้องหลังเรื่องราวในครอบครัวของอัญชลีอย่างครบถ้วนนั้น แสดงให้เห็นว่า สื่อหรือวรรณกรรมไม่สามารถสะท้อนความจริงได้ทุกแง่มุม และการที่ตัวละครนักเขียนปฏิเสธการเขียนอธิบายความจริงตามที่อัญชลีขอร้องก็แสดงให้เห็นว่า การสร้างเรื่องเล่าขึ้นมาที่มีจุดมุ่งหมาย คือ ทำให้ผู้อ่านเชื่อถือเป็นสำคัญ โดยไม่ได้คำนึงว่าจะต้องสะท้อนความเป็นจริง แต่ต้องใช้กลวิธีการสร้างเรื่องเล่าให้น่าเชื่อถือ โดยต้องไม่มีลักษณะจริงเกินไป แสดงให้เห็นความซับซ้อนของความจริง/ความลวงในสังคม กลวิธีดังกล่าวนี้เป็นการโต้กลับแนวคิดสัจนิยมได้อย่างชัดเจนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของกลวิธีเขียนแบบเมตาฟิสิกซ์นั่นเอง

อนึ่ง เมื่อผู้อ่านได้อ่านเรื่องสั้นนี้จนจบ ย่อมสามารถคาดเดาได้ว่า เรื่องสั้นนี้เป็นเรื่องที่นักเขียนตั้งใจสร้างให้เป็นเรื่องแต่ง เพื่อนำเสนอความจริงเบื้องหลังของข่าวฆาตกรรมตามที่อัญชลีขอร้องให้เขาเขียน กล่าวคือ ตัวละครนักเขียนอาจหมายถึงจำลอง ฝั่งชลจิตร ที่นำตนเองไปเป็นตัวละครหนึ่งในเรื่อง และเขียนเรื่องสั้นนี้เพื่อแก้ต่างให้แก่อัญชลี ซึ่งอาจเป็นบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริง ดังนั้น *เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่อง*

จริงมากกว่า จึงวิพากษ์ขนบการสร้างเรื่องเล่าและและชี้ให้เห็นอำนาจของเรื่องเล่าในสังคมหลังสมัยใหม่ภายใต้กลวิธีการเขียนแบบเมตาฟิสิกซ์อย่างโดดเด่น

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องสั้น **ตำรวจรู้ดีทุกอย่าง** กล่าวถึง การให้ข่าวของตำรวจเกี่ยวกับผู้ร้ายคดีฆาตกรรมที่ ต้องสร้างข่าวด้วยการปรุงแต่งให้สมจริงตามลักษณะของเรื่องแต่ง โดยแสดงรายละเอียดแม้กระทั่งแง่มุมเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อให้ผู้อ่านข่าวเชื่อถือข้อมูลที่ตำรวจนำเสนอ เช่น การใส่บทพูดและกริยาท่าทางของโจร เสมือนว่า ตำรวจเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์จริงด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ร้อยตำรวจโท ส. เปิดเผยกับผู้สื่อข่าว

หลังจากนั้นจึงนำนางสาวพิสมัยกับนางสาวเพียงพิศไปบ้านเช่าในซอยแม่อ่างทอง พบว่ามีวัยรุ่นรออยู่อีก 8 คนรวม 12 คน ทั้งหมดช่วยกันกระชากลากตัวสองสาวเข้าไปในบ้าน จับถอดเสื้อผ้าไขว่เปลือยกายล่อนจ้อน วัยรุ่นคนหนึ่งตะโกนว่า พวกมึงรอก่อนไว้วัย ต้องให้พี่เอดลองเลียก่อน จากนั้นชายหนุ่มที่ชื่อเอซึ่งน่าจะเป็นหัวหน้าแก๊ง ได้ลงมือบังคับ ฆาตกรรมสองสาวท่ามกลางสายตาของสมุนที่ห้อมล้อมส่งเสียงเชียร์

(ตำรวจรู้ดีทุกอย่าง, 2550: 32)

การเล่าเรื่องในมุมมองแบบผู้รู้แจ้ง ดังที่ตำรวจนำเสนอ เพื่อให้เรื่องเล่าน่าเชื่อถือ เป็นไปเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน ว่าสามารถสืบหาเบาะแสได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง แต่ในความเป็นจริงแล้ว ตำรวจกลับจับผู้ร้ายไม่ได้และปล่อยให้เกิดอาชญากรรมเช่นนี้เรื่อยมา ตามที่นักเขียนบอกไว้ท้ายเรื่อง อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ว่าเรื่องเล่าของตำรวจนั้นเป็นเพียงเรื่องแต่งที่ประกอบสร้างขึ้นให้น่าเชื่อถือ อันแสดงลักษณะเมตาฟิสิกซ์ได้ชัดเจน

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้พูดกับผู้อ่านโดยตรงตั้งแต่ตอนต้นเรื่อง แสดงลักษณะเมตาฟิสิกซ์ไว้อย่างเด่นชัด ดังความว่า

เรื่องนี้ไม่ค่อยสมบูรณ์ตามกฎเกณฑ์ของเรื่องสั้นชั้นดีนักหรอก ก็อย่างที่เคยปรารภไว้ก่อนหน้านี้ ว่าเรื่องจริงบางเรื่อง เมื่อนำมาเล่าโดยใช้ศิลปะการเขียนเรื่องสั้น ปรากฏว่าผู้คนส่วนมากกลับไม่เชื่อหรือลังเลที่จะเชื่อเพราะรู้สึกว่าการเล่าเรื่องจริงเกินไป แต่งเสียจนโหดร้ายเกินไป รุนแรงเกินกว่าจะเกิดขึ้นในสังคมไทยสังคมของชาวพุทธ

หลายสิบปีมานี้ เราคุ้นชินกับเรื่องไม่จริง ยอมรับเรื่องไม่จริง จนไม่อาจยอมรับเรื่องจริง ทั้งนี้สังคมช่วยกันกล่อมเราอยู่ทุกวี่ทุกวันแล้ว เรายังกล่อมตัวเองให้เชื่อตามอีกด้วย...

ทุกวันนี้พรมแดนระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องแต่งขยับเข้าใกล้กันทุกนาทีที่เรื่องจริงบางเรื่องคล้ายเรื่องแต่ง เรื่องแต่งบางเรื่องคล้ายเรื่องจริง เหมือนแม่คนละฝา ดูคล้าย ๆ กัน แต่ไม่เหมือนกัน แต่ผู้เป็นพ่อแม่จะแยกแยะได้ก่อนคนอื่น เรื่องจริงกับเรื่องแต่งสมัยใหม่ก็เช่นเดียวกัน ผู้มีประสบการณ์มาก ๆ เท่านั้นจึงจะรู้สึกได้หรือแม้กระทั่งดมกลิ่นเขาก็ได้

คราวนี้ได้เวลาเข้าเรื่องหลักที่

(ตำรวจรู้ดีทุกอย่าง, 2550: 29-30)

ข้อความดังกล่าวนี้ ผู้เขียนวิพากษ์ขนบการสร้างเรื่องเล่าแบบหลังสมัยใหม่ไว้อย่างชัดเจนในลักษณะ คำนำของเรื่อง ซึ่งเป็นการอธิบายกลวิธีการสร้างเรื่องเล่าในลักษณะเมตาฟิสิกซ์ ผู้อ่านจึงทราบล่วงหน้าว่า เรื่องราวเกี่ยวกับการให้ข่าวของตำรวจนั้นเป็นเรื่องแต่ง และรายละเอียดของข่าวที่ตำรวจให้แก่ก๊ากวาก็เป็น เรื่องแต่งด้วยเช่นกัน ยิ่งย้าให้เห็นกลวิธีการสร้างเรื่องเล่าให้มีสีสันเพื่อความน่าเชื่อถือ เป็นการชี้ให้เห็นอำนาจ ของเรื่องเล่าที่มีอิทธิพลมากในสังคมโดยผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณอย่างสูงในการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ

ส่วนเรื่องสั้น **เรื่องเล่าเล่น (หลงหูหลงตาอีสป)** กล่าวถึงตัวละครที่เล่าถึงเบื้องหลังการเขียนบท ภาพยนตร์ของตน และเบื้องหลังการเขียนข่าวของตัวละครอีกตัวหนึ่ง พร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการ สร้างเรื่องเล่านี้ ตัวอย่างเช่น กล่าวถึงภาษาของบทภาพยนตร์ที่มีตัวต่อเป็นมหันตภัยร้ายในเรื่อง ความว่า

วิธีการเล่าอย่างง่าย ๆ ก็คือผมจะต้องบรรจงสร้างประโยคภาษาไทยสวย ๆ ความหมายดี ๆ ตุนเอาไว้ให้มาก ๆ เช่น ประโยคสั้นสัก 30 ประโยค ประโยคยาวสัก 25 ประโยค บทสนทนา 40-50 บท บทพรรณนาโวหารหรือบรรยายโวหารสัก 4-5 บท แล้ว เตรียมบรรจุลงในช่วงจังหวะที่เหมาะสม เวลาเขียนจริง ๆ จะได้ไม่เสียเวลา (จากนั้นจึง ค่อยปรุงเป็นบทหนังที่สั้นกระชับอีกที) ก็คงไม่ได้เป็นประโยคสำเร็จรูปเสียทีเดียวหรอก ลองพิจารณาประโยคตัวอย่างที่เพิ่งเขียนเสร็จต่อไปนี่สิครับ

‘ตัวต่อในรังเท่ากำปั้นไม่เคยล่วงรู้มาก่อนว่าพวกมันถูกเคลื่อนย้ายจาก ถิ่นฐานที่อยู่เมื่อไหร่ เข้าตรู่วันนั้น ทันทีที่ตัวแรกทำทางเหมือนทหารหาญโผล่ หัวพันปะการังด้วยสัญญาณระแวงภัย มันรีบถอยกลับเข้าไปในรังอีกครั้ง ตัวต่อหัวเสื่อหนุ่มส่ายหัวอย่างงง ๆ แล้วขยับปีกส่งสัญญาณบอกพลพรรคที่ต้อง อ่านความหมายได้ว่า..เฮ้ย...แถวนี่มันที่ไหนกันวะ พวกเราช่างนอกดูไม่คุ้ม เลยวะ’

(เรื่องเล่าเล่น (หลงหูหลงตาอีสป), 2550: 162)

นอกจากนี้ ผู้เขียนนำตนเองลงไปเป็นตัวละครในเรื่องด้วย ปรากฏในตอนที่ตัวละครเอกเล่าว่าเขาได้ พบกับจำลอง ผึ้งชลจิตร ความว่า

ผมตัดสินใจเดินปรีเข้าไปยกมือไหว้และทักทายด้วยภาษาของลูกบ้านเดียวกัน

“สะหวัดดีครับพี่จำลอง”

“สะหวัดดี..ชื่ออะไร?”

“ดำริครับ”

...

“ผมกำลังหัดเขียน ผมชอบงานเขียนของพี่มาก”

...

“หัดเขียนให้เก่ง ๆ นะ”

(เรื่องเล่าเล่น (หลงหูหลงตาอีสป), 2550: 206-207)

เนื้อความในเรื่องสั้นทั้งสองส่วนนี้ แสดงให้เห็นการวิพากษ์ชนบทการสร้างเรื่องเล่าในรูปแบบภาพยนตร์จากวิถีการใช้ภาษาในบทภาพยนตร์ และในรูปแบบงานวรรณกรรมว่าต้อง “หัดเขียนให้แก่นๆ” ผู้อ่านจึงตระหนักรู้ได้ว่าเรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่เป็นเรื่องแต่งหรือมีลักษณะของเมตาฟิสิกซ์อย่างชัดเจน

สรุปได้ว่าลักษณะของเมตาฟิสิกซ์แบบการวิพากษ์ชนบทการสร้างเรื่องแต่งนั้น พบในเรื่องสั้น **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ตำรวจรู้ดีทุกอย่าง และเรื่องเล่าเล่น (หลงหูหลงตาฮีสป)** ปรากฏลักษณะของตัวละครนักเขียนคนหนึ่งที่น่าตัวเองไปเป็นตัวละคร มีการวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการสร้างเรื่องเล่า รวมถึงการสร้างเรื่องเล่าที่มีการปรุงแต่งให้สมจริงตามองค์ประกอบของบันเทิงคดีอันเป็นเรื่องแต่ง เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือข้อมูล แสดงถึงอำนาจของสื่อและเรื่องเล่าที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน

3. การยั่วล้อชนบทการสร้างเรื่องเล่า

การยั่วล้อชนบทการสร้างเรื่องเล่า หมายถึง การที่นักเขียนตั้งใจสร้างเรื่องเล่าขึ้นด้วยองค์ประกอบและกระบวนการที่เลียนแบบจากเรื่องเล่าที่ผู้อ่านรับรู้ร่วมกันได้ว่าเป็นเรื่องแต่งที่อาจเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ เห็นได้จากเรื่องสั้น **สนุกมัยจะคืนนี้ ?** กล่าวถึงนางประวิงวลี หญิงท้องแก่ที่ถูกฆ่าข่มขืนจนตายทั้งกลม เธอและลูกสาวคือเด็กหญิงอมรรตย์รัตนานิจเป็นผีไล่หลอกหลอนผู้คนที่ผ่านไปมา ผู้เขียนนำเสนอเรื่องราวในลักษณะนี้ตามขนบความเชื่อของคนในสังคมไทยว่า ผีตายทั้งกลมมีแรงอาฆาตมากและมักหลอกหลอนผู้คนที่ผ่านไปมา แต่ผู้เขียนได้นำลักษณะของคนในสังคมมาใส่ไว้ในพฤติกรรมของผีเพื่อเสียดสีสังคมที่ผู้คนยึดติดกระแสวัตถุนิยม ดังความว่า

*บางวันเธอจูงมือลูกไปเยี่ยมเพื่อน ๆ ที่แผนกเสื้อผ้าเด็กและทารกในห้างสรรพสินค้า
อย่าได้แปลกใจเลย หากใครบังเอิญมองเห็นเด็กหญิงอมรรตย์รัตนานิจสวมใส่เสื้อผ้าเด็กเล็ก
ตัดเย็บสวยงามเหมือนเด็กทั่วไป โดยเฉพาะเสื้อกระโปรงสีด้ายที่ห้อยต่างจากต่างประเทศ*

*เด็กหญิงอมรรตย์รัตนานิจก็เหมือนเด็กเล็ก ๆ ที่มีชีวิตในโลกสมัยใหม่ทุกคน แก่ออยาก
รับประทานไอศกรีมแพนซีถ้วยใหญ่ ๆ อยากเข้าร้านแมคโดนัลด์ พิซซาช่าฮัท หรือเข้าตู้
หยอดเหรียญโทรศัพท์ สั่งกาแฟจากร้านเคเอฟซี พร้อมเฟรนช์ฟรายด์และเป๊ปซี่ขวด
ใหญ่*

*สองแม่ลูกอยู่กันตามประสา นางประวิงวลีไม่เคยขัดใจลูกสาวแม้แต่ครั้งเดียว
เด็กหญิงหลงรักรถยนต์เป็นชีวิตจิตใจ แกขวานแม่เล่นทายี่ห้อยรถยนต์ตามท้องถนนอย่าง
สนุกสนาน แกสามารถแยกแยะได้ว่าคันไหนเป็นรถจากสหรัฐอเมริกา เยอรมัน ฝรั่งเศส
ญี่ปุ่น หรือเกาหลีได้...*

(สนุกมัยจะคืนนี้ ?, 2550 : 111-112)

นักเขียนนำเสนอการกระทำของผีที่ยึดติดกับกระแสวัตถุนิยมตามโลกสมัยใหม่ทั้งด้านการแต่งกาย อาหาร และยานพาหนะ ซึ่งแตกต่างจากเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีตามความรับรู้ของคนโดยทั่วไปว่าต้องน่ากลัว แสดงให้เห็นถึงการยั่วล้อหรือการเล่นกับชนบทการสร้างเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีแต่ดั้งเดิม เป็นการแสดงลักษณะของเมตาฟิสิกซ์อีกลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านทราบว่าการเขียนกำลังสร้างเรื่องแต่งเพื่อเล่นล้อชนบทการสร้างเรื่องเล่าเรื่อง เพื่อสื่อ

ความหมายในเชิงเสียดสีสังคมว่า แม้แต่ในโลกของวิญญาณยังได้รับอิทธิพลของกระแสวัตถุนิยม/บริโภคนิยมที่ไหลบ่าอย่างรุนแรงอยู่ในสังคมโลกมนุษย์

ลักษณะดังกล่าว คล้ายคลึงกับเรื่องสั้น **หลายศพ หลายวิญญาณ** กล่าวถึง วิญญาณหลายดวงที่เพิ่งออกจากร่างของตน ไปสู่โลกหน้าตามขนบความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งปรากฏในนิทานและเรื่องเล่าทางศาสนา แต่เปิดโอกาสให้วิญญาณได้เล่าเรื่องราววิถีชีวิตปุถุชนของตนในแง่มุมที่ไม่มีโอกาสบอกเล่าให้คนในโลกมนุษย์รับรู้ได้

จุดเด่นของกลวิธีการเล่าเรื่อง คือ ในตอนต้นของเรื่องสั้น ผู้เขียนได้ยกข้อความจากนวนิยายเรื่อง **The Devil and Miss Prym** ของ Paulo Coelho มาเป็นส่วนนำ และได้พูดกับผู้อ่านก่อนเริ่มกล่าวถึงข่าวและโลกหลังความตาย ผู้อ่านจึงรับรู้ได้ทันทีว่าเรื่องสั้นนี้เป็นเรื่องแต่ง ดังตัวอย่างข้อความว่า

เรื่องราวของคนตายปุบปับด้วย ‘อุบัติเหตุรถ’ ทุกเรื่องที่น่ามาเล่าต่อไปนี้ เกิดขึ้นจริง ต่างกรรมต่างวาระและต่างสถานที่ แม้จะไม่เคยฟังนิทานของ ‘อาฮับ’ ด้วยหูตนเอง ทว่าข้าพเจ้าเคยได้ยินผู้เฒ่าผู้แก่เล่าต่อ ๆ กันมา วิญญาณออกจากร่างอย่างปุบปับ มักหลงคิดว่าตนแค่เสียบกลับไปเท่านั้น ต้องใช้เวลาอีกสักกระยะกว่าจะยอมรับความจริงระหว่างนั้นวิญญาณยังเวียนอยู่บริเวณสร้างร่างและหาหนทางสื่อสารกับโลกด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด...

ข้าพเจ้าขอให้ทุกท่านใส่ใจกับเรื่องปกติในชีวิตประจำวันต่อไปนี้ หากท่านมีดวงตาอันพิสุทธิ์วิเศษ ท่านจะพบว่าเรื่องราวเหล่านี้ผิดปกติมาตั้งแต่ต้น ความผิดปกติดังกล่าวล้วนเป็นต้นเหตุนำบุคคลเหล่านี้ข้ามพรมแดนไปสู่นิรภาพ

(หลายศพ หลายวิญญาณ, 2550: 138)

นอกจากนี้ ผู้เล่าเรื่องได้หยิบยกข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากยานพาหนะมานำเสนอที่ละข่าว จากนั้นตามด้วยการเล่าเรื่องโลกหลังความตายของผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุสลับกันไปอยู่หลายเหตุการณ์ เปรียบเทียบให้เห็นระหว่างข่าวอันเป็นเรื่องราวที่รับรู้กันในโลกมนุษย์ กับเรื่องเล่าจากวิญญาณในโลกหลังความตายที่ไม่มีใครในโลกมนุษย์รับรู้ได้ ดังเช่น จากข่าวการตายของนายอาจ นายสำเร็จและนายช่วยสนทนากันถึงสาเหตุการตายของนายอาจ โดยที่มิเสียงวิญญาณของนายอาจปรากฏในวงเล็บเพื่อกล่าวแย้งนายช่วยอยู่ตลอด แต่ไม่มีผู้ใดได้ยิน ความว่า

“เมาล่ะสิ ?”

“เมาบ้าง..แต่ไม่มากนัก กินกันแบนเดียวเอง”

(“ไอ้ช่วยมึงอย่าโกหกเลย...กลมหนึ่งต่างหาก”)

“ใครชวน ?” สำเร็จซัก

“ผมเอง ผิดที่ผม ผมเขี่ยมันว่ากลัวเมีย ผมบอกคืนนี้ผมพอมีสตางค์ ผมอยากชวนมานั่งคุยกับสาวคาราโอเกะ วันนี้เมียมันทำท่าไม่สบาย มันเลยรีบกลับรีบเลิกก่อนร้านปิด บอกว่าห่วงเมียกินแล้วกังวล เมียมันทำท่าไม่สบาย ไหนยังต้องจะลูกอีก”

“แล้วมันพูดอะไรพอเป็นलगม้ง?”

“ไม่มี..มันไม่พูดอะไรนี่น้ำ”

(“มึงอย่าทำเป็นลิมไอ้ช่วย กูไม่เอยากไป กูเอยากอยู่กับลูก มึงบอกว่าจะเลียงเอง..

ชี้หกทั้งเพ น้ำลำเรียงผมนี้แหละจ่ายทั้งหมด”)

(หลายศพบ หลายวิญญาน, 2550: 141)

การที่ผู้เขียนนำความเชื่อเรื่องโลกหลังความตายมาสร้างเป็นเรื่องเล่าดังกล่าวลักษณะข้างต้น เน้นย้ำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเป็นเรื่องแต่ง เพราะในความเป็นจริง ผู้เขียนก็ไม่สามารถล่วงรู้ถึงโลกหลังความตายได้ ผู้อ่านรับรู้และระลึกรู้สึกเสมอว่าเรื่องเล่าหรือนิทานเกี่ยวกับโลกหลังความตายที่ไหลเวียนอยู่ในสังคมไทยมาช้านานนั้น เป็นเพียงเรื่องที่พิสูจน์ให้เห็นความจริงอย่างชัดเจนไม่ได้

การยั่วล้อขนบการสร้างเรื่องเล่า ทั้งการยกข้อความในนวนิยายตะวันตกมาเกริ่นนำไว้ในเรื่องนั้นและการใช้เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเชื่อหลังความตายช่วยชี้ให้เห็นว่าเรื่องราวต่าง ๆ ในโลกมนุษย์ พิสูจน์หาความจริงได้ยาก ดังเช่นข่าวสารเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เผยแพร่ออกไปกลับไม่ตรงตามความจริงดังที่วิญญานเล่า ด้วยว่าผู้นำเสนอเรื่องราวในโลกมนุษย์อาจมีจุดประสงค์บางประการแอบแฝง หรือมีข้อจำกัดด้านความชัดเจนและปริมาณของข้อมูล จึงมีการนำเสนอเรื่องราวผิดเพี้ยนไป ผู้เขียนจึงสร้างโลกสมมติขึ้นเพื่อนำเสนอความจริงในอีกแง่มุมหนึ่ง เป็นการนำเสนอว่าสังคมมนุษย์นั้นมีข้อจำกัดของการเล่าความจริง และความจริงที่แท้เป็นสิ่งที่อาจไม่มีใครรับรู้ได้แน่ชัด

สรุปได้ว่าลักษณะของเมตาฟิสิกซ์แบบการยั่วล้อขนบการสร้างเรื่องเล่า นั้น พบในเรื่องสั้น **สนุกมัยยะคินนี้ ?** และ **หลายศพบหลายวิญญาน** กล่าวถึงวิญญานในโลกหลังความตายอันมีลักษณะตามนิทานและเรื่องเล่าทางศาสนาของไทยแต่โบราณ โดยวิญญานเหล่านี้ได้เล่าเรื่องราวของตนในแง่มุมที่มีคนในโลกมนุษย์รับรู้ได้ โดยมีการเสียดสีสังคมสมัยใหม่ที่ผู้คนยึดติดกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยมตามโลกสมัยใหม่ และสื่อว่าความจริงที่แท้เป็นสิ่งที่ค้นพบได้ยากยิ่งในสังคม

4. การสร้างเรื่องเล่าโดยตัวละครเพื่อประโยชน์ของตนเอง

การสร้างเรื่องเล่าโดยตัวละครเพื่อประโยชน์ของตนเอง หมายถึง การที่ตัวละครสร้างเรื่องเล่าขึ้นมาให้ตนเองและตัวละครอื่นได้รับรู้ซึ่งเรื่องเล่าดังกล่าวอาจเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ ซึ่งเป็นไปเพื่อประโยชน์บางประการของตัวละครเอง เห็นได้จากเรื่องสั้น **ทำไมต้องมาลงที่หล่อน** กล่าวถึงตัวละครเอกชื่อพรรณประภาที่ต้องเดินทางกลับบ้านเกิดเพื่อไปดูใจคุณย่าเป็นครั้งสุดท้ายก่อนท่านเสียชีวิต แต่เธอตัดสินใจแหว่อู่ซ่อมรถเพียงเพราะเครื่องปรับอากาศไม่เย็นพอตามที่ต้องการ เธอเข้าไปนั่งในร้านอาหารเพื่อรอช่างซ่อมรถให้เสร็จแล้วคาดว่าจะไปแหว่ที่ห้างสรรพสินค้าก่อนไปพบคุณย่า ในระหว่างรอนี้ เธอสังเกตและวิจารณ์พฤติกรรมของคนในร้านอาหารอยู่ในใจ กระทั่งมีชายหนุ่มคนหนึ่งมาขอรับบริจาคเงินซื้อผ้าห่อศพ แต่เธอไม่บริจาค ชายหนุ่มจึงแสดงกิริยาที่ทำให้เธอไม่พอใจ เธอนึกน้อยใจและตำหนิผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายที่เชื่อว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ชายหนุ่มแสดงกิริยาเชิงลบต่อเธอ ดังความว่า

ไม่ใช่ลึนะ..หล่อนผิดไปแล้ว ถ้ามีแต่ท้องถนนมิตรภาพ สายเพชรเกษม สายเอเชีย คนเหล่านี้จะทำมาหากินอะไร มันต้องมีรถสารพัดชนิด รถซื้อจากตัวแทนจำหน่าย ตัวแทนจำหน่ายนำรถมาจากบริษัทผู้ผลิต บุคคลต่อไปนี่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับ เจ้าของบริษัทจำหน่ายรถยนต์ รถจักรยานยนต์ บริษัทผู้ผลิต ทั้งของคนไทย ญี่ปุ่น ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป และอเมริกา เจ้าของบริษัทเหล่าเบียร์ บริษัทน้ำมันเข้ามาถือหุ้นความตาย ด้วย คนเหล่านี้ได้ประโยชน์จากท้องถนนมหาศาล ทุก ๆ ตารางนิ้วที่ถนนขยายออกไป หรือตัดผ่านท้องนาป่าเขาทะเลเข้าสู่ชนบท ทำไมหนุ่มมุสนิธิจึงไม่ไปขอบริจาคเอาจาก เจ้าของบริษัทเหล่านั้น หอบกล่องลังกะลิกกับหนังสือรับรองเข้ากรุงเทพฯ ไปเลยสิ ทำไมต้องมาลงกับชาวบ้าน ทำไมต้องมาลงที่หล่อน ?

พรรณประภาคิดทบทวน หล่อนโมโหหรือเปล่า หรือเสียดสีไปชั่ววูบ เอ๊ะ..ที่หล่อน คิดโน่นนี่มันเกี่ยวกันไหม ไม่น่าเกี่ยวกันเลย หรือว่าเกี่ยวกันหมด ไม่หรอก..มันต้องเกี่ยวกันหมดนั่นแหละน่า มูลนิธิเก็บศพกับบริษัทขายรถผลิตรถล้วนเกี่ยวข้องกับความตายบนท้องถนนทุกกรณี...มันต้องเกี่ยวกันหมด หล่อนตอกย้ำกับตัวเอง

(ทำไมต้องมาลงที่หล่อน ?, 2550: 51-52)

พรรณประภาสร้างชุดเรื่องเล่า (ความคิด ความเข้าใจ) ขึ้นในใจของตน เพื่อสร้างความชอบธรรมและความสมเหตุสมผลให้ตัวเองในการตำหนิขายที่ขอรับบริจาคเงินซื้อผ้าห่อศพ นอกจากนี้ เธอยังนำประเด็นเกี่ยวกับปัญหาของรถและการใช้รถใช้ถนนมาเป็นข้ออ้างในการหลีกเลี่ยงให้ไปดูใจคุณย่าไม่ทัน ด้วยว่าเธอไม่ต้องการเห็นภาพอันน่าสังเวชใจ ทั้งนี้ เธอรู้ตัวเองดีว่าตนได้พยายามตีความสิ่งรอบตัวและสร้างคำอธิบายนี้ขึ้นมาเอง และพยายามคิดเข้าข้างตนเอง ผู้อ่านจะรับรู้ได้เองว่าตัวละครคิดเองและสรุปเองตามแนวทางที่ตัวละครต้องการ ย้ำให้เห็นลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ที่ตัวละครสร้างเรื่องแต่งขึ้นมา ลักษณะดังกล่าวนี้ แสดงความซับซ้อนในโลกปัจจุบันว่าแม้แต่มนุษย์เองยังสร้างชุดความจริงสำหรับตนเองขึ้นมาได้อย่างง่ายดายเพื่อหวังผลบางประการ

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องสั้น **ลูกจ้างชั่วคราว** กล่าวถึงนางสาว ศ. และนางสาว น. ที่จบการศึกษาไม่สูงนัก เธอทั้งสองเป็นลูกจ้างเทศบาลที่มีความมุ่งมั่นทำงาน ครั้งหนึ่งพวกเธอได้รับมอบหมายให้ลงพื้นที่เก็บสถิติเกี่ยวกับการแพร่เชื้อของโรคไข้เลือดออกโดยนำตัวเองไปให้ยุงกัดเพื่อเก็บตัวอย่างยุง ดังความว่า

วิธีทำงานของพวกเธอดูเหมือนจะง่ายตาย ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือแพทย์หรือวิทยาศาสตร์การแพทย์ พวกเธอถูกกองอนามัยสั่งให้ลงภาคสนามด้วยกัน ห้ามแยกคู่ออย่างเด็ดขาด กำชับว่าต้องสวมกางเกงขาสั้นเท่านั้น ถ้าเลยหัวเข่าได้ยั้งดี เลือที่สวมต้องเปิดแขนห้ามขัดขึ้น จากนั้นให้รับพาตัวเข้าไปนั่งในท่าเลอ็บ ๆ ซึ้น ๆ วิเคราะห์แล้วว่า น่าจะมีประชากรยุงลายอาศัยอยู่พอสมควร กลิ่นเนื้อตัวหอมกรุ่นของสาวสะพรั่งจะเรียกยุงตัวร้าย 5 เปอร์เซ็นต์ตามสถิติของกระทรวงให้บินออกจากที่ซ่อนมาดูดเลือดกันเก็บสถิติภาคสนาม...แม้การเก็บสถิติวิธีนี้จะย้อนกลับไปสู่ยุคโบราณ เกรงว่าผู้เก็บสถิติจะเสี่ยงติด

เชื้อไข้เลือดออก แต่นายแพทย์หัวหน้ากองอนามัยได้ย้ำให้ความมั่นใจและให้กำลังใจอย่างอบอุ่น ก่อนพวกเขาจะออกปฏิบัติภารกิจภาคสนาม

“คุณ ศ. ถามผมว่าพวกคุณสองคนจะติดเชื้อไข้เลือดออกตัวนี้หรือเปล่า ผมขอยืนยันด้วยเกียรติว่าพวกคุณจะไม่เป็นไร คุณ ศ. กับ คุณ น. นะโตแล้วทั้งสองคน”

(ลูกจ้างชั่วคราว, 2550: 37-38)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ คือ ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ว่าคำพูดของแพทย์หัวหน้ากองอนามัยไม่เป็นความจริง เพราะโรคไข้เลือดออกที่ระบาดในเด็กเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็สามารถระบาดสู่ผู้ใหญ่ได้เช่นกัน นายแพทย์สร้างเรื่องที่ไม่เป็นจริงมาหลอกลวงลูกจ้างสาวทั้งสองคน เพื่อประโยชน์ต่อการทำงานของตน โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของพวกเธอ แสดงถึงการกดขี่ผู้มีความรู้ต่ำกว่า เป็นการฉายให้เห็นภาพสังคมที่มีการนำอำนาจของความลงมาหาผลประโยชน์ด้วยความเห็นแก่ตัว

ส่วนเรื่องสั้น **ปากเปื่อย เท้าเปื่อย** กล่าวถึงชุมชนที่ประสบอุทกภัยเนื่องจากฝนตกหนักและมีโรคระบาด ตัวละครชื่อป้าเหียนได้โทรมาร้องเรียนต่อสถานีวิทยุชุมชน คลื่นเกษตรกร ว่าครอบครัวของตนติดอยู่กลางป่าพรุ ต้องการความช่วยเหลือจากทางการ ทั้งถุงยังชีพ อาหาร และยาสำหรับวัว แต่ป้าเหียนกลับให้ข้อมูลไม่ชัดเจน เพื่อเรียกร้องรับผลประโยชน์โดยง่ายตาย ดังความว่า

จรรยาการถ่ายทอดข่าวเที่ยงวันจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยแล้ว ผู้ใหญ่บ้านเปิดคลื่นเกษตรกรส่งกระจายเสียงไปตามสาย ผู้ดำเนินรายการคนเดิมยังคงรับฟังความทุกข์ของป้าเหียนเหมือนลีห้วงที่ผ่านมา หล่อนยังคร่ำครวญผ่านมือถือของลูกชายว่าจนปานนี้ยังไม่ได้รับถุงยังชีพ ข้าวสารอาหารแห้งก็ยังไม่ได้ วัวยังไม่ได้อัดฉีดวัคซีน และยังไม่ได้รับยาจากปศุสัตว์สักฟอน

“ป้ายังไม่ได้รับความช่วยเหลืออะไรเลยจริงรี ป้าเหียนต้องพูดความจริงนะ” ผู้ดำเนินรายการคาดคั้น

“ก็เดี๋ยง แต่พอยาไล่ที่ไหนล่ะ”

“ทำไมถึงไม่พอ ?”

“ก็เขาให้หน่อย..เขาบอกให้ไปเอากับทางคลื่นเกษตรกร”

“อ้าว..ทำไมล่ะ ?”

“เขาบอกว่าป้าร้องเรียนไปทางวิทยุทำให้เขายุ่งกันใหญ่ ผู้ใหญ่บ้านมาสอบถามเขาใคร ๆ ก็มาถามเขา ๆ เลยไม่อยากให้”

“เขาไหน ป้าช่วยบอกชื่อสักคนได้มั๊ย”

“ทั้งหมดของเขานั้นแหละ ทุกคนนั้นแหละ”

(ปากเปื่อย เท้าเปื่อย, 2550: 64-65)

การที่ป้าเหียนสร้างชุดเรื่องเล่าที่บิดเบือนและคลุมเครือต่อผู้ดำเนินรายการสถานีวิทยุชุมชนเพื่อให้ครอบครัวของตนได้รับบริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัย แสดงถึงอำนาจของเรื่องเล่าที่มีต่อสื่อและเชื่อมโยง

ไปถึงอำนาจของสื่อที่มีต่อคนในสังคม ย้ำให้เห็นลักษณะของเมตาฟิสิกซ์คือเรื่องแต่งที่ตัวละครสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของตน ในขณะที่ยายเสียบผู้เป็นตัวละครคู่เปรียบของป่าเทียนที่มีชีวิตยากลำบากอย่างแท้จริง แต่ไม่ได้มีการสร้างชุดเรื่องเล่ามานำเสนอต่อสื่อเพื่อหาผลประโยชน์ จึงไม่ได้รับความช่วยเหลือจากทางการเท่าที่ควร

นอกจากนี้ เรื่องสั้น **เรื่องของแม่ค้าขายนม** ได้กล่าวถึงแม่ค้าขายนมสูงวัยคนหนึ่งต้องหาบนมเร่ขายไกลจากบ้านเกิด เธอมีโอกาสมุฑุคยกับลูกค้าหลายคน มีลูกค้าเจ้าประจำคนหนึ่งที่มีมันถามไถ่สารทุกข์สุกดิบของเธออยู่เสมอ เธอได้เล่าถึงความยากลำบากในชีวิตให้ลูกค้าฟังเรื่องหนึ่ง คือ วัวของเธอไปกินใบยางพาราของผู้ใหญ่บ้านจนต้องถูกปรับค่าเสียหาย ดั่งบทสนทนา

“แล้วผู้ใหญ่บ้านว่าจะไรมั่ง?

“จะว่าอะไรละ..ทางโน้นเขารวย ฉันซื้อครั้นราคาเลยยอมจ่ายเขาสามพัน จ่ายให้สิ้นเรื่องสิ้นราว หาบของขายอีกก็เดือนถึงจะเก็บกำไรได้สามพัน แคว้วกินใบยางไม่กี่ใบเอง ฉันถึงเจ็บใจนอนไม่หลับอยู่หลายคืน” ...

หล่อนถอนหายใจ “ฉันบอกขายวัวเขาไปแล้ว แต่พอคิดจะขาย พวกซื้อวัวเขาคดราคาจะซื้อถูก ๆ ฉันตัดลिनใจขายไม่ลง ไหน ๆ ก็อุตส่าห์เลี้ยงมันมาแล้ว ฉันว่าทนเลี้ยงอีกสักพักให้ได้ราคาอีกสักพันสองพันแล้วค่อยขาย”... “แต่ฉันกลัวว่าพวกโจรมันจะมาตอนขึ้นรถไปเสียก่อน”

หล่อนรำพึงอย่างอ่อนใจ ก่อนย่อตัวลงหาบสาแหรกที่ขนมพร่องลงไปกว่าครึ่ง

(เรื่องของแม่ค้าขายนม, 2550: 73-74)

แม่ค้าขายนมใช้เรื่องเล่าเกี่ยวกับความลำบากยากจนของตนทำให้ลูกค้าสงสารและเห็นใจ เพื่อจะได้ช่วยซื้อของที่ตนขาย เป็นการนำลักษณะของความเป็นอื่นด้านฐานะทางการเงินมาเป็นจุดเด่นในการประกอบสร้างเรื่องเล่าที่มีอำนาจโน้มน้าวใจ แสดงถึงอำนาจของเรื่องเล่าได้อย่างเด่นชัด ผู้อ่านสามารถคาดเดาถึงความ เป็นเรื่องแต่งได้จากลักษณะการประกอบสร้างเรื่องเล่าว่าอาจเป็นไปได้เพื่อผลประโยชน์บางประการของตัวละคร ซึ่งเรื่องเล่านั้นอาจเป็นจริงหรือไม่ก็ได้

สุดท้ายคือเรื่องสั้น **เป็นไข้ตัวร้อน** กล่าวถึงตัวละครชื่ออภิญา แม่เลี้ยงเดี่ยวผู้มีลูกชายชื่อเต้ย เด็กชายเต้ยหลงไหลการ์ตูนซูเปอร์ฮีโร่เป็นชีวิตจิตใจ อภิญาเลี้ยงดูลูกชายด้วยความรักและทะนุถนอมอย่างยิ่ง รวมถึงลูกกับป่าที่อยู่กรุงเทพฯ ก็มีส่งของเล่นมาให้หลานชายด้วยความเอ็นดูรักใคร่อยู่เป็นประจำ อภิญาพยายามเลี้ยงดูเต้ยให้มีความสุขและสมบูรณ์พร้อมที่สุดเพื่อลบปมในจิตใจของลูกที่รู้สึกว่าเขาพ่อ และลบปมในใจของตนเองที่สามีทอดทิ้งไปเช่นกัน ดังความว่า

ลูกถามถึงเขาบ่อย ๆ พ่อไปอยู่ไหน พ่อทิ้งแม่ไปทำไม แม่ผิดอะไร ทำไมพ่อต้องไปมีคนใหม่ มีลูกชายคนใหม่ พ่อตอบแม่ พ่อเป็นปีศาจร้ายเหมือนในหนังสือใหม่ พ่อไม่รักเต้ย ไข้ใหม่ ทำไมพ่อไม่มาเยี่ยมตอนเจ็บไข้ พ่อไม่เคยไปหาที่โรงเรียน หรือไปรับกลับบ้าน เหมือนพ่อของเพื่อน

หล่อนตอบไม่ถูก ตอบไปข้าง ๆ คู ๆ ว่าพ่อกับแม่อยู่ด้วยกันไม่ได้ แต่แม่เลี้ยงน้อง
 ได้ แม่มีงานตัดเย็บเสื้อผ้าไม่เคยขาดมือ ลูกจะได้เรียนจนถึงมหาวิทยาลัย ลูกจะเป็น
 นักวิทยาศาสตร์หรือนักประดิษฐ์ที่ลูกชื่นชอบก็ได้ “แต่จะกำจัดพวกอธรรม แต่จะจับ
 พวกปีศาจชั่วร้ายผิงในการ์ดให้หมด”

(เป็นไข ตัวร้อน, 2550: 100)

วันหนึ่ง เต๋ยป่วยเป็นไข อภิญญาส่งลูกชายเข้านอนในห้องชั้นบนของบ้าน ส่วนเธอก็กลับลงมาเย็บผ้า
 ต่อ กระทั่งถึงคราวเข้านอน เธอก็รีบขึ้นไปดูอาการลูกชาย ดังความว่า

อภิญญาปิดโทรทัศน์ ดึงปลั๊กไฟ ตรวจสอบตราดูถังแก๊ส ปลั๊กกาต้มน้ำ ดับไฟข้างล่างทุก
 ดวงเตรียมเข้านอน หล่อนก้าวขึ้นบันไดผลึกประตูห้องนอนเดินเข้าไป ทันใดนั้นหล่อน
 กลับยืนตัวแข็งอยู่ที่ประตู เมื่อภายในมุ้งมีแสงสุกสกาวเหมือนเปิดหลอดนีออนวางไว้ มุ้ง
 ห้องกับเพดานสว่างไสว อากาศอบอุ่นอย่างน่าประหลาดใจ หล่อนก้าวช้า ๆ ไปที่มุ้ง สงสัย
 ว่าแสงสว่างมาจากไหน ลูกชายเอาดาบเลเซอร์ไปเปิดที่ไว้หรือไร หล่อนย่อตัวคุกเข่าลง
 ข้าง ๆ ยืนมือจับชายมุ้งยกขึ้น นาที่นั้นหล่อนเห็นกับตาว่าแสงขาวใสนั้นแผ่ออกมาจากตัว
 ลูกชายที่นอนหลับสนิทในชุดมาสก์ไรเตอร์เบลต

หล่อนทิ้งตัวลงนั่งพลาจอุทานเสียงสั้นระรัว “ตัวร้อนถึงขนาดนี้เขี้ยวหรือเต๋ย !”

(เป็นไข ตัวร้อน, 2550: 102-103)

เมื่อผู้อ่านอ่านถึงตอนจบของเรื่องตั้งข้อความข้างต้น ทำให้ทราบได้ว่าเรื่องราวนี้เป็นเรื่องแต่ง
 กล่าวคือ อภิญญา แม่เลี้ยงเดี่ยวผู้มีความทุกข์ตรมเศร้าหมองในจิตใจ มองว่าลูกชายของเธอคือซูเปอร์ฮีโร่ใน
 โลกของความเป็นจริง ลูกชายเป็นความหวังและพลังใจสำหรับเธอ สามารถปลดเปลื้องความทุกข์ที่
 เปรียบเสมือนกับเหล่าร้ายหรืออธรรมให้ออกไปจากชีวิตของเธอได้ ดังนั้น แสงสว่างที่เปล่งออกมาจากตัว
 เด็กชายเต๋ย จึงเป็นแสงแห่งจินตนาการของอภิญญาที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจและคลายความอ้างว้าง
 แก่ตัวเธอเอง โดยที่ตัวของลูกชายเธอไม่ได้มีแสงออกมาจริง ๆ เห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเรื่องเล่าเกี่ยวกับการตูน
 ซูเปอร์ฮีโร่ซึ่งเป็นเรื่องสมมติมาเทียบเคียงกับชีวิตของตัวละครเพื่อแสดงความรู้สึกรักนึกคิดของตัวละครได้อย่าง
 น่าสนใจ

สรุปได้ว่าลักษณะของเมตาฟิสิกซ์แบบการสร้างเรื่องเล่าโดยตัวละครเพื่อประโยชน์ของตนเอง พบใน
 เรื่องสั้น ทำไมต้องมาลงที่หล่อน ลูกจ้างชั่วคราว ปากเปื่อย เท้าเปื่อย เรื่องของแม่ค้าขนม และเป็นไขตัว
 ร้อน กล่าวถึงตัวละครที่สร้างเรื่องราวขึ้นในใจของตนเองเพื่อสร้างความชอบธรรมและความสมเหตุสมผลใน
 การทำสิ่งที่ต้องการ หรือเพื่อพาตนเองเข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการเพื่อปลดเปลื้องความทุกข์ในใจ อีกทั้งยังมี
 ตัวละครที่สร้างเรื่องหลอกลวงคนอื่นเพื่อประโยชน์ต่ออาชีพและปากท้องของตนโดยมีสื่อเป็นเครื่องมือสำคัญ
 ในภาพรวม เรื่องสั้นเหล่านี้แสดงถึงอำนาจของเรื่องเล่าที่สามารถอยู่เหนือจิตใจมนุษย์ได้ สะท้อนให้เห็นคน
 ในสังคมที่มีความเห็นแก่ตัว ละเลยต่อครอบครัว ปัญหาครอบครัวแตกแยก การมีอคติต่อเพื่อนมนุษย์ การกตัญญู

ในเชิงชนชั้นที่สัมพันธ์กับการศึกษาและอาชีพ อำนาจของเรื่องเล่าและอำนาจสื่อที่สัมพันธ์กับการเมืองการปกครอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การหาผลประโยชน์เชิงทุนนิยม

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ในรวมเรื่องสั้นชุด เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ของจำลอง ฝั่งชลจิตรทั้ง 15 เรื่อง ตามคำอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับเมตาฟิสิกซ์ของรินฤทัย สัจจพันธุ์ (2545: 842-846) ธัญญา สังข์พันธานนท์ (2559: 203-206) และสรณัฐ ไตลังคะ (2560: 133-137) พบว่าปรากฏเรื่องสั้น 11 เรื่องที่แสดงลักษณะของเมตาฟิสิกซ์ รวม 4 แบบ ได้แก่ เรื่องแต่งที่อยู่ในเรื่องแต่ง การวิพากษ์ชนบการ สร้างเรื่องแต่ง การยั่วล้อชนบการสร้างเรื่องเล่า และการสร้างเรื่องเล่าโดยตัวละครเพื่อประโยชน์ของตนเอง

ลักษณะของเมตาฟิสิกซ์เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าจำลอง ฝั่งชลจิตรพยายามกระตุ้นเตือนให้ผู้อ่านตระหนักถึงสถานะของเรื่องแต่งอยู่โดยตลอด ทั้งในแง่การนำตนเองลงไปเป็นตัวละคร การใช้เรื่องแต่งซ้อนเรื่องแต่ง การกล่าวถึงกระบวนการสร้างเรื่องแต่ง และแรงจูงใจของมนุษย์ในการสร้างเรื่องแต่ง ทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นว่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไหลเวียนอยู่ในสังคมมีความซับซ้อนอย่างยิ่ง ประการสำคัญคือ เรื่องราวเหล่านี้ประกอบสร้างจากการปรุงแต่งที่มีศิลปะ อันเป็นไปเพื่อให้ผลประโยชน์บางประการของผู้เล่าเรื่อง ดังนั้น การรับรู้ข่าวสารเพื่อมุ่งค้นหาความจริงที่แท้จริงเป็นไปได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับที่สุเรศ โชติอุดมพันธ์ (2559 : 143) กล่าวถึง คตินิยมหลังสมัยใหม่ซึ่งปรากฏในวรรณกรรมแนวหลังสมัยใหม่ไว้ว่า “คตินิยมหลังสมัยใหม่มักจะมีแนวโน้มที่มองว่าการสูญหายของความจริงแท้เป็นสิ่งที่ควรยอมรับ...คตินิยมหลังสมัยใหม่เชื่อว่ามีความคลุมเครือในการเข้าถึงและความจริงแท้ก็มีหลากหลายตามแต่มุมมอง”

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษากับงานศึกษาอื่น ๆ พบว่า นักเขียนคนอื่นมักมุ่งนำเสนอกลวิธีแบบเมตาฟิสิกซ์ที่ทำให้ผู้อ่านตระหนักถึง “กลวิธีการแต่ง” อันเป็นเรื่องของรูปแบบ มากกว่าการยกประเด็นเนื้อหาสาระของเรื่อง กลวิธีที่นิยมใช้ คือ ผู้เขียนลงไปเป็นตัวละครเอง ตัวละครเล่าเรื่องซ้อนในเรื่องเล่า การวิพากษ์วิจารณ์งานเขียนโดยผู้เขียนเองหรือตัวละครในเรื่อง การล้อเลียนชนบการแต่งวรรณกรรม เป็นต้น ในภาพรวมนี้จำลอง ฝั่งชลจิตรได้ใช้กลวิธีที่หลากหลายและคล้ายคลึงกับนักเขียนคนอื่น แต่จุดที่โดดเด่นกว่างานเขียนของคนอื่น คือ กลวิธีของเมตาฟิสิกซ์แบบการสร้างเรื่องเล่าโดยตัวละครเพื่อประโยชน์ของตนเอง กล่าวคือ จำลองมักให้ตัวละครสร้างเรื่องเล่าของตนเองอยู่หลายครั้งซึ่งการที่จำลองเน้นใช้กลวิธีดังกล่าวมากกว่านักเขียนคนอื่น ๆ อาจเพราะต้องการย้ำให้เห็นถึงความเป็นปัจเจกที่มีอิสระในการสร้างเรื่องเล่าให้หลากหลายได้ด้วยปัจเจกชนในสังคม โดยเป็นไปเพื่อผลประโยชน์อันซับซ้อนและหลากหลายมิติของตน

นอกจากกลวิธีแล้ว ในด้านเนื้อหานั้น ความโดดเด่นในงานเขียนชุด เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า คือ การให้ความสำคัญต่อประเด็นเนื้อหาที่วิพากษ์ปัญหาสังคมในแง่มุมที่หลากหลาย ตั้งแต่ปัญหาครอบครัวอันเนื่องมาจากความแตกแยกและไม่เห็นความสำคัญของครอบครัว การกดขี่เชิงชนชั้น การบริหารจัดการของภาครัฐที่ไม่รัดกุม การตกอยู่ในอำนาจกระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม และทุนนิยมซึ่งสัมพันธ์กับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมี “อำนาจของสื่อ” และ “อำนาจของเรื่องแต่ง” เข้ามาเป็นปัจจัยเกี่ยวข้องด้วย

กลวิธีการเล่นเรื่องแบบเมตาฟิสิกซ์ของจำลอง ผึ้งชลจิตร นับเป็นการวิพากษ์ทฤษฎี หรือขนบทางวรรณกรรมอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในแง่การแหวกขนบการสร้างงานแบบสัจนิยมจากช่วงสมัยก่อนหน้า และในแง่การสร้างจุดเด่นของเมตาฟิสิกซ์ให้ต่างจากงานเขียนของคนอื่น อันเป็นไปเพื่อสะท้อนความซับซ้อนของเรื่องเล่าของมนุษย์ตั้งแต่ระดับปัจเจกจนถึงระดับสังคม ยิ่งย้าให้ผู้อ่านเห็นโลกที่มีความพว่เลือนของความจริงความจริงความหลงใหลมากขึ้นด้วย

ด้วยว่าจำลอง ผึ้งชลจิตร “เอาจริงเอาจังกับศาสตร์ของเรื่องสั้น...สร้างสรรค์ผลงานเรื่องสั้นเรื่องแล้วเรื่องเล่า ด้วยความสนุก รัก และหลงใหล จนใคร ๆ ต่างยอมรับในฉายา ‘ลองเรื่องสั้น’...” (จรรยาพร ปรปักษ์ประลัย, 2561: 156) ทำให้รวมเรื่องสั้นชุด **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า** เป็นงานเขียนที่ทรงคุณค่าทั้งในด้านรูปแบบที่ลึกซึ้งและเนื้อหาที่น่าสนใจ เป็นอีกหนึ่งตัวแทนของงานเขียนในโลกวรรณกรรมที่ชี้ชวนให้คนในสังคมเข้าใจลักษณะของสังคมหลังสมัยใหม่ กล่อมเกล้าให้ผู้อ่านดำรงตนอยู่ในสังคมด้วยสติที่มีพละการภาพต่อการทำความเข้าใจโลกและชีวิตได้มากขึ้น

รายการอ้างอิง

- จรรยาพร ปรปักษ์ประลัย. 2561. “ภาพจำลองของจำลอง 40 ปี จำลอง ผึ้งชลจิตร บนเส้นทางนักเขียน.” ใน **ดวงใจวิจารณ์: การวิจารณ์ในสื่อออนไลน์**. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาสื่อออนไลน์เพื่อการวิจารณ์วรรณกรรมร่วมสมัย ภายใต้การสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์, หน้า 155-163.
- จำลอง ผึ้งชลจิตร. 2550. **เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า**. กรุงเทพฯ: แมวบ้าน.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. 2559. **แวนวรรณคดี ทฤษฎีร่วมสมัย**. ปทุมธานี: นาค.
- นพดล ปรากฏทอง. 2552. **แนวคิดหลังสมัยใหม่นิยมในวรรณกรรมของปราบดา หยุ่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ไทยศึกษา), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- รีนฤทัย สัจพันธ์. 2545. “เมตาฟิสิกซ์ในงานเรื่องสั้นสมัยใหม่ของไทย.” ใน **วารสารราชบัณฑิตยสถาน**. 27 (3): 842-847.
- สรณัฐ ไตลังคะ. 2560. **ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สันติภาพ ชารัมย์ พรธาดา สุวัธนวิช และธนศ เวศร์ภาดา. 2555. “กลวิธีการเล่นเรื่องแบบแปลกใหม่จากเรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกด พ.ศ. 2550-2553”. ใน **วารสารบรรณศาสตร์ มศว**. 5(1): 57-69.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์. 2559. **ทฤษฎีวรรณคดีวิจารณ์ตะวันตก ในคริสต์ศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณิต จุลวงศ์. 2557. “วงวรรณกรรมไทยในกระแสหลังสมัยใหม่ (จบ).” ใน **ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. 20(1): 3-28.

- Birgit Neumann and Ansgar Nünning. 2014. "Metanarration and Metafiction." **The living handbook of narratology**. 31 May 2020, from www.lhn.uni-hamburg.de/node/50.html?fbclid=IwAR2zzxFmsj12WqSmRJ9BYHItCX9bP3EYMdlvyuyJtQTilrqXdyG3-ZO0qyQ.
- Harvey. n.d. "What Is Metafiction?" **Novel Writing Help**. 31 May 2020, from www.novel-writing-help.com/metafiction.html?fbclid=IwAR3URU7-MZuzNwrr07fsHMZExZD-avNLSF5l3vuu-TDJl02q0om72IP4Kw4.